

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.II.10.091/2017/5.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Sipőczné dr. Tánczos Rita bíró

A felperes:

A felperes képviselője: jogtanácsos

Az alperes: Rendőr-főkapitányság

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: közalkalmazotti illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.383/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.362/2016/6.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.383/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] A felperes az alperesnél állt közalkalmazotti jogviszonyban,

középfokú besorolású munkakörben. Az alperes a 2013. január 29-én kelt intézkedésében a felperest 2013. február 1-jétől a D fizetési osztály 8. fizetési fokozatába sorolta, ahol garantált illetményét 93.813 forintban, kerekítve 93.800 forintban, a garantált bérminimumra történő kiegészítést 10.800 forintban, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét 9.400 forintban állapította meg, így illetménye 114.000 forint volt. Az alperes 2014. január 21-én kelt intézkedésével 2014. január 1-jétől módosította a felperes illetményét akként, hogy a D fizetési osztály 9. fizetési fokozatába sorolta, ahol a garantált illetményét 96.775 forintban, a garantált bérminimumra történő kiegészítést 21.225 forintban, a munkáltatói döntésen alapuló összegét 7.700 forintban állapította meg, így illetménye 125.700 forint lett, amely mellett 2015. július 1-jétől rendvédelmi ágazati pótlékban is részesült 2015. december 31-ig.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes a keresetében 2013. augusztus 1-jétől 2015. december 31-ig terjedő időtartamra illetmény-különbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a munkáltató 2013. és 2015. évben nem tett eleget a garantált illetmény garantált bérminimumra történő felemelési kötelezettségének, illetve a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nem a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése b) pont szerinti garantált illetményen felül biztosította. Érvelése szerint a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt kizárólag a Kjt. 66. § (7) és (8) bekezdése szerinti módon, negatív minősítés következményeként csökkenthetné volna alperes. Erre figyelemmel a felperes 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig havi 9.400 forint, 2015. január 1-jétől 2015. december 31-ig havi 4.000 forint illetmény-különbözet megfizetését kérte középidoarányos kamattal és a marasztalási összeg 7%-ának megfelelő összegű perköltséggel együtt.
- [3] 2014. évben nem vitatta, hogy garantált illetménye a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint amennyiben a munkáltató a munkáltatói döntés alapján többletjuttatást ad a közalkalmazottnak, az nem válik az illetményét illetően önálló alanyi jogosultsággá. Az alanyi jogosultság a garantált illetményrészre, valamint az összilletmény egészére vonatkozik. Mivel a teljes illetmény csökkentését a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése nem eredményezte, a felperes jövedelmét érintő alanyi jogosultság nem szenvedett sérelmet.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [5] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.362/2016/6. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes részére 95.000 forint

illetmény-különbözet és ezen összegek után 2014. szeptember 15-től járó kamat, valamint 5.000 forint perköltség megfizetésére.

- [6] Ítéletének indokolása szerint a felperes garantált illetménye 2013. augusztus 1. és 2013. december 31. között, valamint 2015. január 1. és 2015. december 31. között nem érte el a külön jogszabályban meghatározott garantált bérminimumnak megfelelő összeget, mert az 2013-ben 104.600 forint, míg 2015-ben 118.000 forint volt. A munkáltató nem hozott határozatot arról, hogy a megállapított illetményen belül a garantált illetmény kötelező növelése miatt a munkáltatói többletilletményt csökkenti, ezért a felperes illetménye annyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetmény nőtt.
- [7] Az alperes fellebbezése és felperes kizárólag perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék 2.Mf.20.383/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta és az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 6.650 forinttal felemelte, valamint alperest 5.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.
- [8] Ítéletének indokolásában egyetértett az elsőfokú bíróság jogi érvelésével. Megállapította, hogy a felperes garantált illetményének el kellett érnie a garantált bérminimum összegét a Kjt. 66.§ (9) bekezdés alapján. A rendelkezésre álló iratokból azonban megállapítható volt, hogy ezen időszakban az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét a garantált összegben felül állapította meg és nem kiegészítésként. Miután tehát 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig és 2015. január 1-jétől 2015. december 31-ig terjedő időre az alperes nem rendelkezett a bértábla szerinti illetmény garantált bérminimumra történő kiegészítéséről, a felperes illetményéből a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt utólag már nem számíthatja be.
- [9] A törvényszék részben megalapozottnak találta a felperes perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezését azzal, hogy a felperest képviselő jogtanácsos készkiadása és munkadíja tekintendő perköltségnek az általa állított díjmegállapodással szemben, mely a peres fél és nem a szakszervezet költsége.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [10] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a 2013. augusztus 1-től beiktatott Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontja kógens szabályként rögzíti, hogy a középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve középfokú vagy magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a közalkalmazottat garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg. A jogszabály „megilleti” szóhasználatát jogosultságot fogalmaz meg, azonban nem jelent a garantált illetményhez és a teljes illetményhez kapcsolódó védett alanyi jogot. A Kjt. 66. § (9) bekezdésében írtakat a Kjt. 21. § (3) bekezdésével együttesen

értelmezve nem állapítható meg az a munkáltatói kötelezettség, hogy 2013. augusztus 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kellett kiegészíteni és a garantált bérminimum így elért összegét külön sorban szerepeltetni. A garantált bérminimum csak egy úgynevezett „zsinórmértéknek” tekinthető, de nem a közalkalmazott besorolás szerinti illetménye önálló elemének. A Kúria az Mfv. II. 10.460/2015/10. számú ítéletében kimondta, hogy a munkáltatói többletilletmény az illetmény része, és a garantált illetménnyel összeszámít. Erre figyelemmel a felperesnek elmaradt illetménye nem keletkezett. A törvényszék ítéletének indokolása – azon túl, hogy nem lát lehetőséget arra, hogy a munkáltató külön intézkedés, határozat nélkül a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált bérminimum fedezetének tekintse – nem ad magyarázatot arra, hogy annak átcsoportosítását milyen jogi hivatkozással tekinti meg nem engedhető utólagos munkáltatói lépésnek. A teljes illetmény alatt a pótlékok és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész is tekintendő, azonban az alanyi jogosultság a garantált illetményen és a rögzített összegű pótlékokon kívül az illetmény változtatható részére módosítási tilalom, kötöttség nem vonatkozik. Mindezekből következően a jogerős ítélet az alperes szerint jogszabálysértő, mert a Kjt. 66. § (7), (8) és (9) bekezdés b) pontjában foglaltakat helytelenül értelmezte, és a téves álláspontjának köszönhetően helytelen következtetést vont le a munkáltató mulasztására.

- [11] A törvényszék a jogerős ítéletében figyelmen kívül hagyta a Kjt. 21. § (3) bekezdésében foglalt, a közalkalmazotti kinevezés és kinevezés-módosítás kötelező tartalmi elemeire vonatkozó törvényi előírásokat és a garantált bérminimumot nem zsinórmértéknek, hanem a közalkalmazotti illetmény önálló alanyi jogosultsággá vált elemének tekintette. Érvelése szerint a Kjt. 21. § (3) bekezdése nem tartalmaz arra vonatkozóan előírást, hogy az illetmény Kjt.-ben nevesített bármely elemét külön sorban kellene nevesíteni, feltüntetni a munkáltatónak. Ez akkor is megállapítható, ha a felperes havi fizetési jegyzékei szokásosan külön bontásban tartalmazzák az egyes illetményelemeket, amelyek valójában tájékoztató célt szolgálnak annak érdekében, hogy azok ellenőrizhetőek legyenek.
- [12] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és az alperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint 2013. augusztus 1-jétől nem elégséges, ha a közalkalmazott teljes illetménye eléri a kormányrendelet szerinti garantált bérminimum összegét.
- [13] Érvelése szerint jogilag irreleváns, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt milyen szándékkal határozza meg a munkáltató, egyedül annak van jelentősége, hogy a munkajogi okmányban a munkáltatói döntésen alapuló illetmény elnevezésű illetményelem írásban is dokumentáltan a garantált illetményen felül illetve meg a felperest. A garantált illetmény összegét

ugyanakkor jogszabályellenesen az adott évi garantált bérminimumnál kisebb összegben biztosította a munkáltató. A felperes esetén 2013-ban és 2015-ben megállapított garantált illetmény nem felelt meg a Kjt. 66. § (9) bekezdésében foglaltaknak.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [14] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [15] A 2013. augusztus 1-jétől december 31-ig és 2015. január 1-jétől december 31-ig terjedő időtartamra előterjesztett felperesi igény vonatkozásában a felülvizsgálati kérelem azzal érvelt, hogy az eljáró bíróságok a Kjt. 66. § (9) bekezdését, továbbá a Kjt. 21. § (3) bekezdését helytelenül értelmezték, ezért tévesen következtettek a munkáltató mulasztására.
- [16] A Kúriai számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára, valamint a garantált bérminimum mértékét évenként meghatározó kormányrendeletekre is.
- [17] Mindebből következően a Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a felperes garantált illetményének el kellett érnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint ekkor havi 114.000 forint volt, míg 2015. január 1-jétől a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (3) bekezdése b) pontja alapján havi 122.000 forint volt.
- [18] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig és 2015. január 1-jétől 2015. december 31-ig terjedő időszakban a garantált illetmény változásáról, a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének változásáról, csökkentéséről a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett. A felperes garantált illetményét 2013-ban 104.600 forint és 2015-ben 118.000 forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.
- [19] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az illetményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan

(hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.

- [20] Az eljáró bíróságok ítéleteinek helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált.
- [21] A kifejtettekből az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazott részére.
- [22] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési, erről pedig tájékoztatási kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölni kell.
- [23] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes 2013. augusztus 1-je és 2013. december 31-e, valamint 2015. január 1-je és 2015. december 31-e között ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [24] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH 2006.1544., EBH 2016.M.25., Mfv. II. 10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.
- [25] Fentiekre figyelemmel a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül hagyta helyben a felperes részére megállapított illetménykülönbözetét.
- [26] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában

fenntartotta.

Záró rész

- [27] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [28] A felülvizsgálati eljárásban az Itv. 50.§ (1) bekezdés II. fordulata alapján felmerült 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. június 7.

Dr.Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k.
előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző